

Reformy postępowania cywilnego. Zmiany wprowadzone i projektowane

SSO Grzegorz Karaś

Przedawnienie roszczenia przeciwko konsumentowi.

Czy roszczenie przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi o zapłatę, którego termin przedawnienia nie krótszy niż dwa lata rozpoczął bieg i nie upłynął przed dniem 9 lipca 2018 r. - ulega przedawnieniu ostatniego dnia roku kalendarzowego zgodnie z brzmieniem art. 118 zd. 2 kodeksu cywilnego wprowadzonym na mocy ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.1104)?

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2022 r.

Trzyletni termin przedawnienia roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi, który rozpoczął bieg i nie upłynął przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy- Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1104), kończy się ostatniego dnia roku kalendarzowego (art. 118 zdanie drugie k.c. w związku z art. 5 ust.1 powołanej ustawy).

Zmiana KC w zakresie przedawnienia roszczeń pieniężnych.

- Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2459) Wchodzi w życie 30 czerwca 2022 r.
- Spowoduje zmiany m.in. :
 - w skutkach postępowania pojednawczego i mediacyjnego dla przedawnienia roszczeń (art. 121, 123, 124 KC i art. 183⁶ § 3 KPC);
 - definicji wyzysku, poszerzenie ochrony osoby wyzyskiwanej i wydłużenie terminy w jakim można powołać się na wyzysk (art. 388 KC);
 - ograniczenie odpowiedzialności osób dorosłych zamieszkałych wspólnie z najemcą za zapłatę czynszu i innych należnych opłat (art. 688¹ § 1 KC).

Zawezwanie do próby ugodowej - zmiany wprowadzone nowelizacją KPC z dnia 4 lipca 2019 r.

Ustawodawca dostrzegł problem nadużywania instytucji zawezwań do próby ugodowej

- podniesienie opłaty od zawezwania do próby ugodowej (art. 19 ust. 3 pkt 3 UKSC - 1/5 opłaty od pozwu, przed zmianami wniosek obejmujący roszczenie o wartości nieprzekraczającej 10.000 zł kosztował 40 zł, a powyżej tej kwoty – 300 zł.)
- Wprowadzenie do KPC przepisu ogólnego o zakazie czynienia użytku z uprawnień niezgodnego z ich celem (nadużycie prawa procesowego – art. 4¹ KPC)
- Nowe wymogi formalne wniosku ugodowego (art. 185 § 1¹ KPC).
- Mimo tej zmiany skutek zawezwania do próby ugodowej w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia pozostał niezmienny.

Art. 185 KPC

- § 1. O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego.
- § 1¹. **W wezwaniu należy zwięźle oznaczyć sprawę i przedstawić propozycje ugodowe. Do wezwania niespełniającego tych wymogów przepis art. 130 (braki formalne pisma procesowego) stosuje się odpowiednio.**
- § 2. Postępowanie pojednawcze przeprowadza sąd w składzie jednego sędziego.
- § 3. Z posiedzenia sporządza się protokół. Jeżeli doszło do ugody, jej osnovę wciąga się do protokołu albo zamieszcza się w odrębnym dokumencie stanowiącym załącznik do protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania ugody stwierdza się w protokole.

Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - KPC oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2459) - skutki

- Wyeliminuje spory co do skutków dla przedawnienia roszczenia wynikających z zawezwania do próby ugodowej
- W przeciwieństwie do obecnej regulacji, gdzie skutkiem jest przerwanie biegu przedawnienia roszczenia - **po 30 czerwca 2022 r. skutkiem tym będzie jedynie zawieszenie biegu przedawnienia roszczenia na czas trwania postępowania pojednawczego**
- Skutki - odmienne niż przerwanie biegu terminu przedawnienia, powodujące konieczność liczenia terminu przedawnienia od początku
- W przypadku zawieszenia - termin przedawnienia biegnie dalej od chwili, w której ustała przyczyna zawieszenia (nie rozpoczyna się na nowo)
- Oznacza to, że termin przedawnienia ulega przedłużeniu jedynie o czas trwania przeszkody w dochodzeniu roszczenia

Spodziewane skutki wprowadzanej zmiany

- Ograniczenie praktyki składania przez wierzycieli wniosku o zawiązanie do próby ugodowej jedynie w celu przerwania biegu przedawnienia
- Jasność co do sytuacji procesowej stron prowadzących spory
- Przywrócenie postępowaniu pojednawczemu jego pierwotnego celu jakim jest zawarcie ugody definitywnie kończącej spór
- Większa ochrona interesów dłużnika poprzez zmobilizowanie wierzyciela do dochodzenia wierzytelności w możliwie jak najkrótszym terminie, tzn. bez podejmowania (czasem wielokrotnie) czynności, które mają na celu jedynie przedłużenie terminu przedawnienia
- Zapobieganie praktyce działania wierzycieli w celu zwiększenia kwoty odsetek naliczanych za opóźnienie w płatności.
- Zwiększenie stabilności obrotu prawnego - niezwłoczne dochodzenie wierzytelności zwiększa szanse powodzenia ich ewentualnej egzekucji

Moment ustania zawieszenia biegu przedawnienia – wątpliwości

- Pytanie z jaką chwilą termin przedawnienia rozpocznie bieg na nowo w przypadku niezawarcia ugody przez strony (na skutek braku woli lub niestawiennictwa na posiedzeniu pojednawczym)
- Postępowanie pojednawcze przeprowadzane jest na posiedzeniu jawnym niebędącym rozprawą, ponieważ nie dochodzi na nim do merytorycznego rozpoznania sprawy.
- Celem posiedzenia jest wyrażenie przez strony stanowiska co do możliwości zawarcia ugody i jej treści oraz próba nakłonienia stron do zawarcia ugody.
- W postępowaniu tym nie prowadzi się postępowania dowodowego bowiem nie zmierza ono do rozstrzygnięcia sprawy a do zbliżenia stanowisk stron, wzajemnych ustępstw i finalnie zawarcia ugody. Celem ugody jest skrócenie i zakończenie sporu z chwilą jej zawarcia przed sądem. Nie wyłącza to obowiązku sądu wyjaśnienia okoliczności sprawy i związanych z nimi przesłanek ugody w granicach niezbędnych do prawidłowej oceny dopuszczalności jej zawarcia (*vide: Postanowienie SN z 6 lipca 1999 r., I PKN 200/99*). Sąd powinien także dbać by ugoda była zgodna z prawem i nie naruszała interesów stron postępowania.

Moment ustania zawieszenia biegu przedawnienia

- W myśl art. 185 § 3 KPC, *z posiedzenia spisuje się protokół, a jeżeli doszło do ugody, ośnowę jej wciąga się do protokołu.*
- Zgodnie natomiast z § 124 ust. 1 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz.Urz.MS. z 2003 r. Nr 5, poz. 22 ze zm.) *poza przypadkami przewidzianymi w § 65, zakreśla się numer porządkowy sprawy jako zakończonej, m.in. po zawarciu ugody w postępowaniu pojednawczym lub stwierdzeniu w tym postępowaniu przez sąd, że do pojednania nie doszło.*
- Przyjąć zatem należy, że **w przypadku niezawarcia przez strony ugody i stwierdzenia tego do protokołu, lub braku stawiennictwa którejkolwiek ze stron na posiedzeniu pojednawczym, termin przedawnienia roszczenia biegnie dalej od dnia następnego po posiedzeniu pojednawczym**

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 18 czerwca 2021 r.

Poz. 1090

USTAWA

z dnia 28 maja 2021 r.

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11) wprowadza się następujące zmiany:

Ustawa epizodyczna - w zakresie doręczeń sądowych najważniejsza jest ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Wejście w życie 3 lipca 2021 r.

Ustawa z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – KPC oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021.1090)

1. Wprowadzenie elektronicznej licytacji nieruchomości.
2. Nowy obowiązek podawania przez pełnomocników adresów mailowych i numerów telefonów do kontaktów z sądem
3. Zmiana sposobu doręczania pism sądowych pełnomocnikom (za pośrednictwem Portalu Informacyjnego).
4. Zmiana składów orzekających z kolegialnych na 1 osobowe zarówno w pierwszej jak i w drugiej instancji.
5. Zasada rozpoznawania spraw w trybie rozprawy zdalnej.
6. Zwiększenie zakresu rozpoznawania spraw na posiedzeniu niejawnym.

Obowiązek podania adresu poczty elektronicznej i telefonu adwokata/radcy prawnego - art. 15zzs(9) ust 1

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach prowadzonych w sposób określony w art. 15zzs¹, (tj. w oparciu o przepisy KPC) **w pierwszym piśmie procesowym wnoszonym przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub PGRP podaje się adres poczty elektronicznej i numer telefonu przeznaczone do kontaktu z sądem. Niewykonanie tego obowiązku stanowi brak formalny pisma.**

Obowiązek dotyczący podawania adresu poczty elektronicznej i numeru telefonu przeznaczonych do kontaktów z sądem, stosuje się **do pism procesowych wnoszonych w sprawie po dniu wejścia w życie tego przepisu.**

UWAGA – jeżeli pełnomocnik do 2 lipca 2021 r. nie wskazał dotychczas adresu poczty elektronicznej i numeru telefonu to w pierwszym piśmie złożonym po 2.07.2021 r. pełnomocnik na obowiązek podania adresu poczty elektronicznej i numeru telefonu. Brak tych informacji będzie brakiem formalnym pisma i może skutkować zwrotem pisma (art. 130(1a) KPC) – art. 6 ustawy z 28.05.2021

Ustawa z 28 maja 2021 r. - Art. 15zzs(9) ust 2 doręczenie przez umieszczenie pisma sądowego w Portalu Informacyjnym.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach prowadzonych w sposób określony w art. 15zzs¹, (tj. w oparciu o przepisy KPC) w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe

sąd doręcza **adwokatowi, radcy prawnemu**, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej **pisma sądowe**

poprzez **umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym** służącym udostępnianiu tych pism (portal informacyjny).

Nie dotyczy to pism, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu.

Obligatoryjność rejestracji pełnomocnika w PI

Wskazanie w art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy covidowej obowiązku doręczania przez portal adwokatom i radcom prawnym pism sądowych powoduje konieczność posiadania przez pełnomocników kont w Portalu Informacyjnym.

Tym samym ustawa ta wprowadza dla pełnomocnika obowiązek posiadania konta i wymusza rejestrację w PI.

Ponieważ doręczenia przez Portal Informacyjny będą mieć **charakter obligatoryjny w toku postępowania cywilnego**, pełnomocnicy zawodowi są zobowiązani do założenia konta w systemie PI.

Rejestracja pełnomocnika – uwagi ogólne.

- ✓ **Bez rejestracji użytkownika nie można korzystać z Portalu Informacyjnego**, pełnomocnik aby otrzymywać pisma sadowe musi mieć aktywne konto w PI. Brak rejestracji pełnomocnika zawodowego nie blokuje doręczenia pism sądowych adwokatowi/radcy prawnemu.
- ✓ Art. 15zzs(9) wymusza posiadanie konta w PI.
- ✓ Rejestracja w PI jest czynnością jednorazową na poziomie apelacji.
- ✓ W przypadku pełnomocników radców prawnych lub adwokatów aby korzystać z PI pełnomocnik musi mieć aktywne konto w systemie ROBUS
- ✓ System identyfikuje pełnomocnika i każdego innego użytkownika po numerze PESEL w jego braku należy złożyć wniosek o dostęp do sprawy

Art. 15zzs(9) ust 2 – komu sąd doręcza pisma poprzez umieszczenie w PI.

Sąd doręcza **adwokatowi, radcy prawnemu**, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej pisma sądowe.

Doręczenie przez publikację w Portal Informacyjny może zostać dokonane wyłącznie podmiotom wymienionym w tym przepisie. Brak możliwości zastosowania takiej metody doręczenia stronom i uczestnikom postępowania.

UWAGA – zapoznanie się z pismem przez stronę nie będącą adwokatem lub radcą prawnym nie wywołuje skutku doręczenia.

Art. 15zzs(9) ust 2 – doręczanie pism w przypadku ustanowienia kilku pełnomocników

W przypadku ustanowienia kilku pełnomocników Sąd doręcza odpis pisma przez PI jednemu z nich wskazanemu przez powoda lub w przypadku braku wskazania jednemu z nich wybranemu przez Sąd. Niektóre sądy doręczają pełnomocnikowi, który potwierdził odpis pełnomocnictwa „za zgodność z oryginałem” ale nie jest to reguła. Rekomendowane jest wskazanie, któremu pełnomocnikowi sąd ma doręczać pisma.

Jeżeli ustanowionych zostało kilku pełnomocników z reguły sąd nie udziela dostępu wszystkim. Praktycznie wymagałoby to bowiem wpisania wszystkich pełnomocników do systemu biurowego, czego sądy nie robią.

Art. 15zzs(9) ust 2 – co sąd doręcza pisma sądowe przez umieszczenie w PI.

Sąd doręcza **adwokatowi, radcy prawnemu**, rzecznikowi patentowemu lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej **pisma sądowe przez umieszczenie ich treści w Portalu**.

W art. 15 zzs(9) w celu określenia przedmiotu doręczeń przez Portal Informacyjny pojawia się sformułowanie "**pismo sądowe**". Brak jest jednak jakiegokolwiek dookreślenia tego terminu i jakichkolwiek przepisów szczególnych, które wskazywałyby, jak należy interpretować ten termin.

Pojęcie pisma sądowe wskazane w art. 15zzs⁹ ust. 2 obejmuje wszystkie pisma tworzone przez sąd - także orzeczenia i uzasadnienia orzeczeń oraz inne pisma sądowe doręczane przez Portal Informacyjny.

Art. 15zzs(9) – jakie pisma sąd może nie doręczać poprzez umieszczenie w PI

Ust. 5. Przewodniczący zarządza odstąpienie od doręczenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego, jeżeli doręczenie jest niemożliwe ze względu na charakter pisma.

Obecnie brak możliwości publikacji pisma sądowego tylko dla jednej strony, po opublikowaniu pismo jest widoczne dla wszystkich mających dostęp do sprawy. Będzie to możliwe po stworzeniu modułu doręczeń w PI.

Nie powinny być doręczane przez umieszczenie w PI

- 1) nakaz zapłaty stanowiący tytuł zabezpieczenia (art. 492 k.p.c. w zw. z art. 15 zzs9 ust. 5);
- 2) wydany na posiedzeniu niejawnym wyrok sądu gospodarczego w pierwszej instancji zasądzającego świadczenie w pieniądzu lub rzeczach zamiennych (art. 45813 k.p.c. w zw. z art. 15 zzs9 ust. 5);
- 3) doręczenia postanowienia o zabezpieczeniu (art. 15 zzs9 ust. 5),
- 4) pisma sądowe, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami niepochodzącymi od sądu (art. 15 zzs9 ust. 2 zdanie 2);
- 5) postanowienia o wynagrodzeniu biegłego, wydanego w tym samym czasie gdy zarządzono doręczenie pocztowe stronom opinii biegłego (odpowiednio stosując art. 15 zzs9 ust. 2 zd. 2).

Zmiana zarządzenia o biurowości – sposób doręczenia pism.

§ 18 a

1. O ile przepis ustawy przewiduje doręczenie pism sądowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego służącego udostępnianiu tych pism, **dowód doręczenia pisma odbiorcy**, wygenerowany przez ten system teleinformatyczny, podlega niezwłocznemu wydrukowaniu i dołączeniu do akt sprawy.
2. Jeżeli zachodzi potrzeba doręczenia **orzeczenia wraz z uzasadnieniem** za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, treść tych dokumentów udostępnia się **w formie scalonego pliku**.
3. Treść zarządzenia przewodniczącego **o odstąpieniu od doręczenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego**, o którym mowa w ust. 1, udostępnia się wraz z tym pismem w formie scalonego pliku.

Art. 15z(9) ust 3-4 skutki doręczenia przez opublikowanie pisma w portalu informacyjnym.

Data doręczenia jest **data zapoznania się przez odbiorcę z pismem** umieszczonym w portalu informacyjnym. W przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone **po upływie 14 dni od dnia umieszczenia** pisma w portalu informacyjnym.

Doręczenie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego **wywołuje skutki procesowe** określone w Kodeksie postępowania cywilnego właściwe dla doręczenia pisma sądowego.

Brak otworzenia dokumentu (podobnie jak nieodebranie awizowanej przesyłki z poczty) powoduje skutek doręczenia po upływie 14 dni od umieszczenia pisma w PI.

Art. 15 z(9) mówi o doręczeniu choć de facto jest to udostępnienie w miejsce doręczenia - znane z innych rozwiązań (jak np. odpisy z KRS)

Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru Korespondencji

Elektroniczne Potwierdzenie Odbioru Korespondencji

Identyfikator: WR/D/0000313677
Nr korespondencji: 1110/EII/11563/2022
Sąd: Sąd Okręgowy we Wrocławiu
Wydział: II Wydział Cywilny Odwoławczy
Sygnatura: II Ca 1111/21
Data umieszczenia w PI: 2022-05-24 23:42:16
Adresat: Krzysztof Radosław Katowicki
Odebrane przez:
Data zwrotu: 2022-06-08 00:00:00
Status: Zwrot
Adnotacje: Nie podjęto w terminie.

Lista załączników:

Lp.	Nazwa załącznika:	Suma kontrolna
1.	Wyrok z 23-05-2022r.	15c729a5a4fac1aea9b0c4b7ad55bc3d

Moduł doręczenia – od 29 listopada 2021 r.

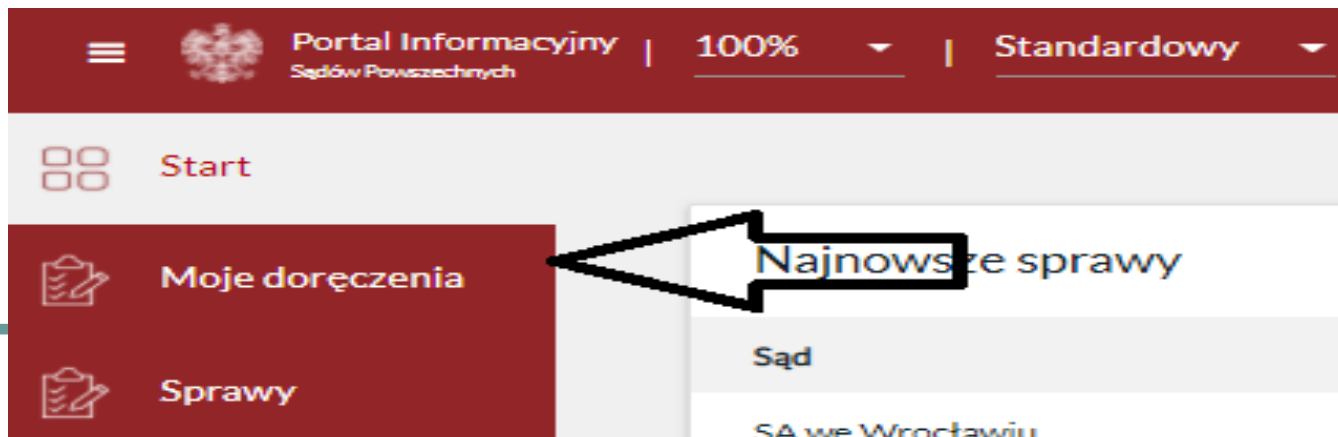
- Pisma są kierowane do konkretnego pełnomocnika i umieszczane w nowej zakładce „Moje doręczenia”.
- Mimo doręczenia pełnomocnikowi pisma przez umieszczenie w zakładce „Moje doręczenia” są one widoczne także dla stron i pełnomocnika strony przeciwnej ale jedynie w charakterze informacyjnym
- Umieszczenie dokumentu w PI powoduje automatyczne wysłanie maila z informacją o umieszczeniu pisma do doręczenia.
- Po 7 dniach jest ponowiona informacja o doręczeniu (na wzór 2 awizo).
- Portal przesyła do systemów biurowych sądów zaświadczenia o dacie publikacji i dacie odbioru pisma.

Zakładka „Moje doręczenia”

Celem odbioru pisma sądowego należy po zalogowaniu się do Portalu Informacyjnego, kliknąć w zakładkę „**Moje doręczenia**”, widoczną w panelu po lewej stronie.

Po kliknięciu w zakładkę „Moje doręczenia”, na ekranie pojawi się lista pism sądowych adresowanych do pełnomocnika. **Samo zalogowanie się do Portalu Informacyjnego lub otwarcie zakładki „Moje doręczenia” nie powoduje automatycznego doręczenia pism sądowych adresowanych do pełnomocnika zawodowego.**

Pisma widoczne w zakładce „Moje doręczenia” obejmują wyłącznie te pisma, których adresatem jest użytkownik konta w Portalu Informacyjnym. **Użytkownik Portalu Informacyjnego w zakładce „Moje doręczenia” widzi pisma, które kierowane są do niego oraz przy tym są doręczane wyłącznie elektronicznie (nie są doręczane w sposób tradycyjny – za pośrednictwem poczty).**

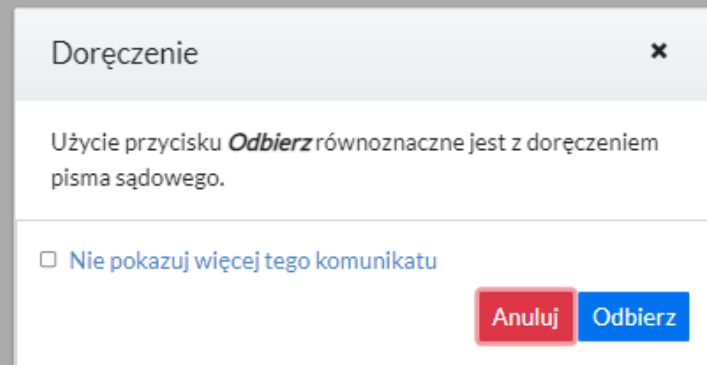
Odebranie pisma sądowego.

Celem odebrania pisma należy kliknąć w przycisk „**Odbierz**” widoczny po prawej stronie, odrębnie dla każdego z dokumentów.

Po kliknięciu w ten przycisk wyświetlony zostanie komunikat o poniższej treści. Przejście dalej poprzez kliknięcie w przycisk „Odbierz” widoczny w oknie komunikatu spowoduje odebranie pisma oraz formalnie jego doręczenie (o ile doręczenie nie nastąpiło wcześniej w wyniku upływu ustawowego terminu na odebranie pisma).

Odbierz

Odebranie pisma sądowego.

Po kliknięciu w przycisk „Odbierz” wyświetli się okno, w którym możliwe będzie odczytanie pisma sądowego. Zielony pasek informuje o doręczeniu.

A horizontal green bar with a white border, containing the text "Doręczenie zostało odebrane" in white font.

Doręczenie zostało odebrane

Otworzenie pisma możliwe jest po uprzednim pobraniu w wybranym formacie – RTF/DOCX lub PDF. W zależności od indywidualnych ustawień przeglądarki internetowej wybranie opcji „**Pobierz (DOCX/RTF)**” lub „**Pobierz jako PDF**” spowoduje otworzenie się kolejnego okna przeglądarki lub rozpocznie proces pobierania dokumentu na dysk urządzenia.

Two blue rectangular buttons with white text, side-by-side, on a light gray background.

Pobierz (DOCX)

Pobierz jako PDF

Odebranie pisma sądowego.

Samo otworzenie okna z informacjami o sprawie nie powoduje automatycznego odebrania pism sądowych, które podlegają doręczeniu za pośrednictwem Portalu Informacyjnego. Na tym etapie pełnomocnik nie dokonuje skutecznego prawnie odbioru pism.

W razie pojawienia się komunikatu, jeżeli pełnomocnik chciałby odebrać pisma sądowe, które oczekują na doręczenie za pośrednictwem Portalu Informacyjnego, musi wybrać przycisk „**Pokaż pisma niedoręczone w sprawie**”. Uruchomi to okno, w którym widoczne będą pisma wszystkie pisma sądowe podlegające doręczeniu w niniejszej sprawie (wykonanie tej czynności również nie spowoduje automatycznego odebrania pism sądowych).

Możliwe jest również otwarcie zakładki, w której uwidocznione będą wszystkie pisma podlegające doręczeniu w niniejszej sprawie, bez względu na adresata oraz ich status.

Wyszukiwanie informacji o doręczeniach pism sądowych w zakładce „Sprawy”

UWAGA!!!

- W zakładce **DOREŃCZENIA** widoczne są wszystkie pisma sądowe doręczane w sprawie - nie tylko pisma sądowe adresowane do użytkownika konta PI – również do innych pełnomocników zawodowych występujących w sprawie (także pełnomocnika drugiej strony czy innego uczestnika).
- Za pośrednictwem zakładki **DOREŃCZENIA** pełnomocnik może odebrać pismo sądowe, ale również uzyskać informacje o tym czy i w jakim terminie zostało dokonane doręczenie elektroniczne pisma sądowego innym pełnomocnikom zawodowym występującym w sprawie.
- **Użytkownik Portalu Informacyjnego w zakładce „Doręczenia” widzi pisma, które kierowane są do niego oraz innych pełnomocników, a przy tym są doręczane wyłącznie elektronicznie (nie są doręczane w sposób tradycyjny).**

Rozprawy zdalne – zasada prowadzenia rozpraw.

Art. 15zżs(1).

1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów KPC:

- 1) rozprawę lub posiedzenie jawne przeprowadza się przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku (posiedzenie zdalne), z tym że osoby w nim uczestniczące, w tym członkowie składu orzekającego, nie muszą przebywać w budynku sądu;
- 2) od przeprowadzenia posiedzenia zdalnego można odstąpić tylko w przypadku, gdy rozpoznanie sprawy na rozprawie lub posiedzeniu jawnym jest konieczne, a ich przeprowadzenie w budynku sądu nie wywoła nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób w nich uczestniczących;

2. Na wniosek strony lub osoby wezwanej zgłoszony na co najmniej 5 dni przed wyznaczonym terminem posiedzenia zdalnego sąd zapewni jej możliwość udziału w posiedzeniu zdalnym w budynku sądu, jeśli strona lub osoba wezwana wskaże we wniosku, że nie posiada urządzeń technicznych umożliwiających udział w posiedzeniu zdalnym poza budynkiem sądu.

3. Sąd poucza osobę wezwaną oraz stronę niezastępowaną przez adwokata, radcę prawnego (...) o treści ust. 2 przy doręczeniu pierwszego zawiadomienia o terminie posiedzenia zdalnego.

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Art. 15zzs(1).

1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów KPC:

3) **przewodniczący może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia niejawnego**, gdy

- nie można przeprowadzić posiedzenia zdalnego,
- a przeprowadzenie rozprawy lub posiedzenia jawnego nie jest konieczne.

Zmiana składów orzekających.

Art. 15z(1) ust 1 pkt 4

W pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego;

prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawziętość lub precedensowy charakter sprawy.

Art. 6 ust. 2. Sprawy, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sąd rozpoznawał w składzie innym niż jednego sędziego, w dalszym ciągu prowadzone są przez tego sędziego, któremu sprawa została przydzielona jako referentowi, do zakończenia sprawy w danej instancji.

Uchwała SN z dnia 26 maja 2022 r.

Jeżeli na podstawie art. 15zżs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych prezes sądu zarządził rozpoznanie apelacji w składzie trzech sędziów, sprawa powinna zostać rozpoznana przez skład sądu złożony z dotychczasowego sędziego referenta, a pozostali sędziowie powinni zostać przydzieleni losowo zgodnie z art. 47a Prawa o ustroju sądów powszechnych, nawet gdy w sprawie uprzednio wyznaczony był skład trzyosobowy, który przestał być składem właściwym do rozpoznania sprawy na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 9 września 2021 r.

Poz. 1655

USTAWA

z dnia 11 sierpnia 2021 r.

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11, 1090 i 1177) wprowadza się następujące zmiany:

Zakres zmian wprowadzonych ustawą z 11 sierpnia 2021 r.

1. Zmiana sposobu wnoszenia pism procesowych do sądu (art. 165 KPC).
2. Zmiana podstaw wydania nakazu zapłaty z weksla przeciwko konsumentowi.
3. Zmiana UKSC w zakresie kosztów postępowania nakazowego.
4. Zmiana prawa wekslowego w zakresie weksli zabezpieczających długi zaciągnięte przez konsumentów.

Skuteczne nadanie pisma sądowego w placówce pocztowej.

Art. 165 § 2 KPC

Oddanie pisma procesowego **w formie przesyłki poleconej** w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.

Przesyłka polecona

Spod definicji przesyłki poleconej zawartej w ustawie - Prawo pocztowe wyłączona jest, tak często stosowana przez pełnomocników w obrocie, paczka pocztowa.

Przesyłka polecona definiowana jest bowiem w ustawie - Prawo Pocztowe jako „przesyłka listowa”, natomiast definicja paczki pocztowej wprost wskazuje, że paczka pocztowa nie jest przesyłką listową. Co na poziomie definicji oznacza, że paczka pocztowa formalnie wedle ustawy Prawo pocztowe nie jest przesyłką poleconą, skoro tylko przesyłka listowa może nią być.

Teoretycznie – wedle definicji ustawowej przesyłka polecona nie ma ograniczenia wagowego. W praktyce jednak Poczta Polska przyjmuje przesyłki polecone ważące maksymalnie 2 kg, zapewne ze względu na brzmienie art. 45 ust. 1 pkt 1) lit. a) Prawa pocztowego dotyczącego świadczenia przez Poczte Polską usługi powszechnej nadawania listów poleconych o wadze maksymalnie do 2 kg. Natomiast wszystkie listy ważące powyżej 2 kg kwalifikowane są przez Poczte Polską automatycznie jako paczka pocztowa.

Podstawy wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym - art. 485 KPC.

§ 1. Nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli fakty uzasadniające dochodzone żądanie są udowodnione dołączonym do pozwu:

- 1) **dokumentem urzędowym;**
- 2) **zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;**
- 3) **wezwaniami dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.**

~~**§ 2.** Sąd wydaje również nakaz zapłaty przeciwko zobowiązanemu z weksła lub czeku, należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości. W razie przejścia na powoda praw z weksła lub czeku, do wydania nakazu niezbędne jest przedstawienie dokumentów do uzasadnienia roszczenia, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksła lub czeku.~~

§ 4. Jeżeli nie dołączono **oryginału weksła, czeku**, przewodniczący wzywa powoda do ich złożenia do akt pod rygorem zwrotu pozwu na podstawie art. 130.

Nakaz zapłaty na podstawie weksla zabezpieczającego kredyt konsumencki.

Art. 485 § 2.

Sąd wydaje również **nakaz zapłaty** przeciwko zobowiązanemu z weksla lub czeku należycie wypełnionego, których prawdziwość i treść nie nasuwają wątpliwości.

W przypadku przejścia na powoda praw z weksla lub czeku, do wydania nakazu niezbędne jest również przedstawienie dokumentów uzasadniających roszczenie, o ile przejście tych praw na powoda nie wynika bezpośrednio z weksla lub czeku.

Jeżeli dłużnikiem jest konsument, niezbędne jest przedstawienie wraz z pozwem umowy, z której wynika roszczenie zabezpieczone wekslem, wraz z deklaracją wekslową i załącznikami. W treści pozwu skierowanego przeciwko osobie fizycznej zamieszcza się oświadczenie o tym, czy roszczenie dochodzone pozwem powstało w związku z umową zawartą z konsumentem.

Podstawy wydania nakazu nakazowego art. 485 KPC.

§ 2(1).

Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty

- świadczenia pieniężnego w rozumieniu art. 4 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, odsetek w transakcjach handlowych określonych w tej ustawie lub rekompensaty, o której mowa w art. 10 ust 1 tej ustawy, oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust 2 tej ustawy.

Nakaz zapłaty na podstawie weksla zabezpieczającego kredyt konsumencki.

Art. 485

§ 4. Jeżeli nie dołączono oryginału weksla lub czeku lub w treści pozwu nie zamieszczono oświadczenia, o którym mowa w § 2 zdanie czwarte, przewodniczący wzywa powoda do ich złożenia pod rygorem zwrotu pozwu na podstawie art. 130.

§ 5. **Sąd może skazać na grzywnę powoda**, jego przedstawiciela ustawowego **lub pełnomocnika**, który w złej wierze lub wskutek niezachowania należytej staranności złożył niezgodne z prawdą oświadczenie, o którym mowa w § 2 zdanie czwarte, że roszczenie dochodzone pozwem nie powstało w związku z umową zawartą z konsumentem.

Zmiana prawa wekslowego.

Art. 11a. Weksel wręczony przedsiębiorcy (...) w celu spełnienia lub zabezpieczenia wierzytelności, która wynika z umowy zawartej z konsumentem (...) powinien zawierać zastrzeżenie „nie na zlecenie” lub inne równoznaczne.

W razie przyjęcia przez przedsiębiorcę weksla, o którym mowa powyżej, **niezawierającego zastrzeżenia „nie na zlecenie”** lub innego równoznacznego i przeniesienia takiego weksla na inną osobę przedsiębiorca jest zobowiązany do naprawienia poniesionej przez wystawcę weksla szkody przez zapłatę weksla. Taka odpowiedzialność przedsiębiorcy względem wystawcy weksla istnieje także, gdy weksel znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli przedsiębiorcy.

Przedsiębiorca jest zobowiązany niezwłocznie po spełnieniu świadczenia wynikającego z umowy zawartej z konsumentem zwrócić weksel jego wystawcy.

Opłata od zarzutów do nakazu zapłaty.

art. 19 ust. 4 UKSC

Trzy czwarte części opłaty pobiera się od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym,

jednakże w przypadku gdy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym został wydany przeciwko konsumentowi, od pozwanego konsumenta pobiera się opłatę **nie większą niż 750 złotych.**

III CZP 82/22

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2022 r.

Artykuł 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych uchyla obowiązek wezwania do uiszczenia opłaty w wysokości stałej lub stosunkowej, obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, od nieopłaconej apelacji wniesionej przez radcę prawnego w sytuacji, gdy doszło do oddalenia jej wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ma ten skutek, że **termin do uiszczenia opłaty rozpoczyna bieg od chwili doręczenia stronie postanowienia o oddaleniu tego wniosku.**

Przepisy przejściowe

Art. 8.

1. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy został wydany nakaz zapłaty, stosuje się art. 480² § 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1 oraz art. 19 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.
2. W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 16 ust. 1 zd. drugie ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
3. Do weksli wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

**Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.
(24.09.2021 r.)**

Projekt zmiany KPC – RCL UD156

ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw

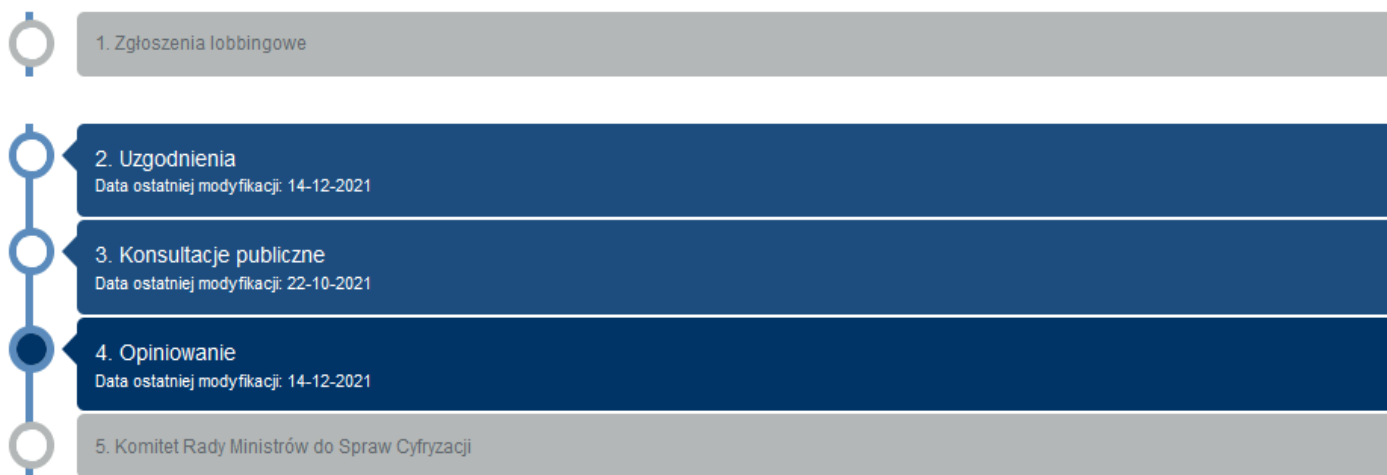
[Wyślij komentarz do projektu](#)

[\(rejestr zmian\)](#)

Wnioskodawca: Minister Sprawiedliwości
Data utworzenia: 03-09-2021
Działy: sprawiedliwość,
Hasła: CYWILNE POSTĘPOWANIE,
Status projektu: otwarty
Wykaz prac legislacyjnych: Rady Ministrów
Numer z wykazu: UD156
Kadencja: IX
Okres kadencji: 2019-...

Projekt zwolniony z obowiązku opracowywania założeń projektu ustaw na podstawie wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów

Projektowane zmiany w KPC

1. Doprecyzowanie przepisów o kosztach postępowania.
2. Zmiana zasad doręczenia podmiotom wpisanym do CEiDG
3. Zmiany w doręczeniach – art. 139(1) KPC.
4. Doprecyzowanie zakresu pouczeń stron (szczególnie art. 156(1) KPC)
5. Zmiany w zakresie posiedzenia przygotowawczego.
6. Zmiany w zakresie orzekania (rozszerzenie możliwości orzekania na posiedzeniu niejawnym).
7. Zmiany w zakresie uzasadnień postanowień.
8. Zmiany w zakresie postępowania apelacyjnego i zażaleniowego.
9. Zmiany w postępowaniu uproszczonym.
10. Wprowadzenie nowego rodzaju postępowania – „Postępowanie z udziałem konsumentów”.
11. Zmiany w zakresie postępowania klauzulowego i egzekucyjnego.
12. Doprecyzowanie przepisów przejściowych (szczególnie art. 11).

Projekt UD-156 – zmiana właściwości Sądów Rejonowych

Sądy Rejonowe będą rozpoznawać sprawy o prawa majątkowe, w których **wartość przedmiotu sporu przewyższa sto pięćdziesiąt tysięcy złotych**, oprócz spraw

- o alimenty,
- o naruszenie posiadania,
- o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami oraz spraw rozpoznawanych
- w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Pełnomocnictwo.

W art. 88 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
Pełnomocnictwo do niektórych tylko czynności procesowych może obejmować upoważnienie do odbioru pism sądowych (pełnomocnictwo do doręczeń).

Jednym z pełnomocnictw do niektórych tylko czynności procesowych w rozumieniu art. 88 k.p.c. jest pełnomocnictwo do doręczeń. Ustanowienie pełnomocnika do doręczeń, czyli faktycznie osoby upoważnionej do odbioru pism sądowych, czyni taką osobę adresatem pism przeznaczonych dla strony ze wszystkimi skutkami przewidzianymi w przepisach o doręczeniach wobec osób fizycznych. Pełnomocnictwo do doręczeń może być udzielone w każdej sprawie cywilnej. Pełnomocnictwo do odbioru pism sądowych, czyli faktycznie pełnomocnictwo do doręczeń, może być jednym z pełnomocnictw do niektórych tylko czynności procesowych w postępowaniu cywilnym.

Pełnomocnictwo.

W art. 89 § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej. Przepis art. 129 § 2 stosuje się.

Złożenie dokumentu wykazującego umocowanie lub jego uwierzytelnionego odpisu nie jest wymagane, jeżeli stwierdzenie przez sąd umocowania jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną.

Zgodnie z art. 129 § 2 KPC zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą PGRP. W świetle tego przepisu zbędne jest odmienne regulowanie analogicznych zagadnień w treści art. 89 § 1 k.p.c.

Odsetki od kosztów procesu.

W art. 98 w § 1¹ dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

O obowiązku zapłaty odsetek sąd orzeka z urzędu.

W obowiązującym brzmieniu **art. 98 § 1¹ k.p.c.** zakłada, że odsetki od kosztów procesu należą się z mocy prawa. W praktyce orzeczniczej powstała wątpliwość czy rozstrzygnięcie o odsetkach winno zostać wyrzeczone w sentencji orzeczenia. Proponowana zmiana, zakładająca, że o obowiązku zapłaty odsetek sąd orzeka z urzędu, ma charakter uściślający. Jednocześnie rozstrzyga występujące w praktyce rozbieżności interpretacyjne, albowiem brak jest możliwości, aby data wymagalności odsetek miała być badana na etapie ewentualnego postępowania egzekucyjnego. Brak wyrzeczenia w sentencji mógłby też wprowadzać w błąd co do przysługujących im praw i obowiązków strony niezastępowane przez profesjonalnego pełnomocnika.

Wskazanie faktów i dowodów - art. 128¹ KPC

Pismo wnoszone przez stronę zastępowaną przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego albo Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej **powinno zawierać wyraźnie wyodrębnione wnioski dowodowe.** **Wnioski dowodowe, zgłoszone jedynie w uzasadnieniu pisma procesowego uważa się za nieistniejące, a sąd nie podejmuje w odniesieniu do nich żadnych czynności.**

„Sankcją za zgłoszenie istotnych wniosków dowodowych jedynie w uzasadnieniu pisma procesowego powinno być ich całkowite pominięcie przez sąd, bez wydawania w tym przedmiocie żadnych dodatkowych rozstrzygnięć”. (z uzasadnienia projektu ustawy).

Jest to sprzeczne z istotą postępowania dowodowego i przepisem nakazującym pominięcie wniosku dowodowego. Jeżeli Sąd nie wyda postanowienia dowodowego pomijającego wnioski dowodowe, to strona dowie się o tym, że sąd „uznał je za nieistniejące” dopiero z uzasadnienia wyroku. Strona nie może złożyć zastrzeżenia z art. 162k.p.c. i finalnie nie może zarzutu pominięcia dowodu podnieść w apelacji.

Art. 130^{1a} zwrot pisma złożonego przez pełnomocnika zawierającego braki formalne.

§ 1. Jeżeli pismo procesowe wniesione przez **adwokata, radcę prawnego** (...) **nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący zwraca pismo stronie bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia**. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

§ 2. W zarządzeniu o zwrocie pisma wskazuje się braki, które stanowią podstawę zwrotu.

§ 3. W terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

~~§ 4. Zarządzenia może wydawać także referendarz sądowy.~~

Jak złożyć zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu?

Jeżeli w zarządzeniu (sentencji) o zwrocie pozwu Przewodniczący wskazał przyczyny zwrotu pozwu, to czy powód aby złożyć skuteczne zażalenie musi uprzednio złożyć wniosek o uzasadnienie zarządzenia o zwrocie pozwu?

Czy wydanie zarządzenia o zwrocie pozwu na podstawie art. 130 (1a) KPC ze wskazaniem braków stanowiących podstawę zwrotu zgodnie z § 2 tego przepisu powoduje, że termin do złożenia zażalenia na to zarządzenie biegnie od dnia jego doręczenia?

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2021 r. III CZP 38/20

Termin do wniesienia zażalenia na zarządzenie o zwrocie pozwu, w którym wskazano zasadnicze powody rozstrzygnięcia, biegnie od dnia doręczenia uzasadnienia zgłoszonego na żądanie strony w terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia.

Doręczenie pozwu.

Art. 205¹.

§ 1. Przewodniczący zarządza doręczenie pozwu pozwanemu i **wzywa go do złożenia odpowiedzi na pozew**, wyznaczając mu do tego odpowiedni **termin, nie krótszy niż dwa tygodnie**. ~~⊖ zarządzeniu doręczenia pozwu zawiadamia się powoda.~~

§ 2. Przewodniczący zarządza **zwrot odpowiedzi na pozew** złożonej z uchybieniem terminu.

Pouczenie o prawdopodobnym wyniku i możliwej zmianie podstawy prawnej.

Art. 156¹.

§ 1. W miarę potrzeby na posiedzeniu przewodniczący może pouczyć strony o **prawdopodobnym wyniku sprawy** w świetle zgłoszonych do tej chwili twierdzeń i dowodów.

§ 2. Pouczenie może obejmować w szczególności przedstawienie poglądu co do:

- 1) wykładni przepisów prawa mogących znaleźć zastosowanie w sprawie;
- 2) faktów wymagających udowodnienia w świetle zgłoszonych twierdzeń;
- 3) faktów, które na danym etapie sprawy mogą zostać uznane za bezsporne lub dostatecznie wykazane.

Czy zastosowanie art. 156¹. otwiera stronie możliwość złożenia nowych wniosków dowodowych?

Wskazówki i pouczenia sądu a zasada bezstronności a przesłanki wyłączenia sędziego

Art. 49. § 1.

Niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

§ 2. Za okoliczność taką nie poczytuje się wyrażenia przez sędziego poglądu co do prawa i faktów przy wyjaśnianiu stronom czynności sądu lub nakłanianiu do ugody.

Projekt UD-156

w art. 49 § 2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. Za okoliczność, o której mowa w § 1, nie uważa się wyrażenia przez sędziego poglądu co do prawa i faktów przy wyjaśnianiu stronom czynności sądu, nakłanianiu do ugody lub udzielaniu pouczeń.

Wniosek o wyłączenie sędziego.

art. 53¹ § 1 pkt 3

Ograniczenie wniosku o wyłączenie sędziego wyłącznie do członków składu orzekającego w sprawie.

Brak będzie możliwości składania wniosków o wyłączenie wszystkich sędziów Wydziału lub Sądu.

Spowoduje to odblokowanie procesów, w których istniała konieczność rozpoznawania wniosków o wyłączenie sędziów także nie orzekających w sprawie.

W przypadku oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego orzekającego w konkretnej sprawie sprawa będzie toczyła się dalej.

W przypadku wniosku o wyłączenie sędziego nie orzekającego w sprawie, wniosek taki będzie odrzucony, a na postanowienie to zażalenie nie służy.

Doręczenia przedsiębiorcom – art. 133.

§ 2¹. Pisma procesowe lub orzeczenia dla przedsiębiorcy wpisanego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej doręcza się na adres do doręczeń udostępniony w tej ewidencji, chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń.

§ 2². Pisma procesowe lub orzeczenia dla przedsiębiorcy wpisanego do rejestru sądowego doręcza się na adres udostępniony w tym rejestrze, chyba że przedsiębiorca wskazał inny adres do doręczeń. Jeżeli ostatni udostępniony adres został wykreślony jako niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i nie zgłoszono wniosku o wpis nowego adresu, który podlegałby udostępnieniu, adres wykreślony jest uważany za adres udostępniony w rejestrze.

Art. 136 § 5. Strona będąca przedsiębiorcą wpisanym do CEIDG ma obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie adresu do doręczeń, o którym mowa w art. 133 § 2¹. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 139 § KPC – UD156

§ 2¹. Jeżeli stronie będącej przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej nie można doręczyć pierwszego pisma w sprawie w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających ze względu na nieujawnienie w tej ewidencji zmiany adresu do doręczeń,

pismo to doręcza się na adres zamieszkania strony.

W razie potrzeby doręczenia stronie pisma w sposób przewidziany w art. 139¹, koszty doręczenia obciążają ją niezależnie od wyniku sprawy.

§ 3. Jeżeli stronie podlegającej wpisowi do rejestru sądowego nie można doręczyć pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających ze względu na nieujawnienie w tym rejestrze zmiany adresu, pismo to pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany.

Doręczenia dokonywane osobie fizycznej.

Art. 139¹ KPC

§ 1 Jeżeli pozwany będący osobą fizyczną, pomimo powtórzenia zawiadomienia zgodnie z art. 139 § 1 zdanie drugie (podwójne awizo), nie odebrał wysłanego pod wskazany adres zamieszkania pozwu lub innego pisma procesowego albo orzeczenia wywołującego potrzebę podjęcia obrony jego praw, a w sprawie nie doręczono mu wcześniej żadnego pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających i nie ma zastosowania art. 139 § 2 lub inny przepis szczególny przewidujący skutek doręczenia, przewodniczący zawiadamia o tym powoda, przesyłając mu odpis pisma sądowego dla pozwanego i zobowiązując do doręczenia go pozwanemu za pośrednictwem komornika.

Doręczane mają też być orzeczenia sądowe, które albo są pierwszymi w sprawie (np. postanowienie o przekazaniu sprawy), albo podlegają doręczeniu wraz z pozwem (np. nakazy zapłaty).

Doręczenia dokonywane osobie fizycznej.

Art. 139¹ KPC

§ 1¹. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli mimo nieodebrania przez adresata korespondencji aktualność wskazanego w pozwie adresu zamieszkania pozwanego nie budzi wątpliwości.

W §1¹ wprowadzi dodatkowe rozwiązania pozwalające sądowi na odstępnie od regulacji zawartej w § 1 w przypadkach, kiedy mimo nieodebrania awizowanej przesyłki adres pozwanego wskazany w pozwie nie budzi wątpliwości.

Dotyczy to w szczególności przypadków, gdy adres pozwanego jest znany sądowi z innych prowadzonych postępowań.

Nie można też wykluczyć, że sam powód w pozwie dołączy stosowne dowody, przewidując możliwe niepodjęcie przez pozwanego wysłanej mu korespondencji sądowej.

Rozwiązanie takie pozwala na uniknięcie zbędnych z perspektywy ekonomiki procesu czynności związanych z tzw. doręczeniem komorniczym, bez naruszenia prawa strony do rzetelnego procesu.

Doręczenia pierwszego pisma pozwanemu – stan obecny.

Art. 139¹ § 2. Powód w terminie **dwóch miesięcy** doręczenia mu powyższego zobowiązania składa do akt:

- **potwierdzenie doręczenia pisma** pozwanemu przez komornika albo
- **zwraca pismo i wskazuje aktualny adres pozwanego** lub dowód, że pozwany **przebywa** pod adresem wskazanym w pozwie.

Po bezskutecznym upływie terminu dwóch miesięcy stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6 (sąd może zawiesić postępowanie)

Doręczenie osobie fizycznej UD 156

Art. 139¹ KPC § 2

Powód w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia mu zobowiązania, o którym mowa w § 1, składa do akt

- potwierdzenie doręczenia korespondencji pozwanemu za pośrednictwem komornika albo
- zwraca korespondencję wraz z **dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie.**

Po bezskutecznym upływie terminu stosuje się przepis art. 177 § 1 pkt 6.

Zdaniem projektodawców katalog sytuacji, w których powód może uchylić się od doręczenia pisma za pośrednictwem komornika, został ukształtowany nazbyt szeroko.

W konsekwencji zmiany jedynym wyjątkiem zwalniającym stronę od obowiązku doręczenia pisma za pośrednictwem komornika będzie przypadek, gdy powód wykaże, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie.

Wykazanie takiej okoliczności powinno być możliwe jedynie za pomocą dowodu na piśmie. Dowodem takim jest w szczególności treść informacji przekazanych przez komornika w sposób przewidziany w art. 3a ust. 5 u.k.s. albo art. 3b u.k.s.

Doręczenie osobie fizycznej UD 156

Art. 139¹ KPC

§ 3. W przypadku wykazania przez powoda dowodem na piśmie, że pozwany zamieszkuje pod adresem wskazanym w pozwie, korespondencję przesłaną w sposób przewidziany w art. 139 § 1 uważa się za skutecznie doręczoną. **Późniejsze doręczenie pisma przez komornika pod tym samym adresem nie powoduje ponownego rozpoczęcia biegu terminów, które ustawa wiąże z doręczeniem, o czym należy pozwanego przy tej okazji pouczyć.**

Projektowany § 3 ma na celu wyjaśnienie możliwych wątpliwości interpretacyjnych dotyczących konieczności doręczania pozwanemu korespondencji w razie wykazania przez powoda, że podany w pozwie adres jest aktualnym adresem zamieszkania pozwanego. **W takiej sytuacji przyjmuje się, że pierwotnie dokonane doręczenie było skuteczne z datą ustaloną zgodnie z art. 139 § 1 k.p.c.**

W przypadku następczego doręczenia korespondencji przez komornika nie powoduje ono ponownego rozpoczęcia biegu terminów, które ustawa wiąże z doręczeniem. Tym samym takie ponowne doręczenie ma charakter wyłącznie informacyjny (podobnie jak miałyby to miejsce w przypadku ponownego, omyłkowego wysłania stronie przez sąd tego samego pisma lub orzeczenia). Jednocześnie pozwany zostanie pouczony o powyższych konsekwencjach.

Doręczenie osobie fizycznej w postępowaniu nieprocesowym – UD156

Art. 511^{1a} KPC

Przepis art. 139¹ stosuje się, jeżeli w razie nieodebrania przesyłki przez uczestnika przewodniczący uzna doręczenie pisma za pośrednictwem komornika za konieczne.

A contrario – w sytuacji, gdy przewodniczący nie uzna za konieczne doręczenie pisma za pośrednictwem komornika, gdyż mimo nie podjęcia korespondencji adres uczestnika nie budzi wątpliwości albo nie zachodzi ryzyko naruszenia jego praw, przepis **art. 139¹ k.p.c. nie będzie miał zastosowania.**

Uzasadnienie projektu UD156

Doręczenie w toku postępowania egzekucyjnego.

Art. 759² KPC

§ 1 Komornik dokonuje doręczeń administracyjnym organom egzekucyjnym oraz organom podatkowym wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 63a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

~~§ 2 Do doręczeń dokonywanych za pośrednictwem komornika w postępowaniu egzekucyjnym przepisu art. 139¹ nie stosuje się.~~

UD156

~~§ 2 Do pism wysyłanych przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym przepisu art. 139¹ nie stosuje się.~~

Ustalenie adresu – UD156

Ustawa o komornikach sądowych.

w art. 3a wprowadza się następujące zmiany:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli z informacji posiadanych przez komornika przed próbą doręczenia wynika, że podany adres jest nieaktualny, komornik doręcza pismo adresatowi pod znanym mu adresem, o ile jest właściwy do dokonania doręczenia, albo sporządza stosownej treści protokół. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

3. Jeżeli próba doręczenia okaże się bezskuteczna, a zgodnie z ustaleniami komornika adresat zamieszkuje pod podanym adresem, w oddawczej skrzynce pocztowej adresata, w drzwiach lub w innym odpowiednim miejscu umieszcza się zawiadomienie o podjętej próbie doręczenia wraz z informacją o możliwości odbioru pisma w kancelarii komornika oraz pouczeniem, że należy je odebrać w terminie 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. Jeżeli pod wskazanym adresem zastano dorosłego domownika adresata, komornik może doręczyć pismo temu domownikowi, chyba że z posiadanych informacji wynika, że pismo powinno zostać doręczone do rąk własnych adresata. W przypadku bezskutecznego upływu terminu do odbioru pisma, pismo uważa się za doręczone w ostatnim dniu tego terminu, a komornik zwraca pismo podmiotowi zlecającemu doręczenie informując go o dokonanych ustaleniach oraz o dacie doręczenia.”;

3) w art. 3b dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Komornik może także korzystać z informacji posiadanych z urzędu, jeżeli aktualny adres zamieszkania adresata jest mu znany.”;

Art. 148¹ KPC – możliwość rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym.

- § 1. **Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym**, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.
- § 2. (**uchylony**). *§ 2 uchylono, ponieważ obecnie każde postanowienie także dowodowe może być wydane na posiedzeniu niejawnym – także postanowienie dowodowe.*
- § 3 **Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o wysłuchanie jej na rozprawie, albo przepis szczególny przewiduje taki obowiązek, chyba że pozwany uznał powództwo.**

Art. 505² KPC - Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym.

art. 505² otrzymuje brzmienie.

W sprawach rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu (postępowanie uproszczone):

- 1) posiedzenia przygotowawczego nie przeprowadza się, chyba że z okoliczności sprawy wynika, że jego przeprowadzenie może przyczynić się do sprawniejszego rozpoznania sprawy;
- 2) **nie stosuje się art. 148¹ § 3. – UD156**

Brak zastosowania art. 148¹ § 3 KPC w postępowaniu uproszczonym spowoduje, że Sąd może wydać wyrok nawet jeżeli strona złoży wniosek o jej wysłuchanie na rozprawie. Sąd nie będzie związany wnioskiem strony o przeprowadzenie rozprawy.

UD 156 - art. 224. Wyrok wydany na posiedzeniu niejawnym mimo wcześniejszego posiedzenia.

§ 3. Jeżeli przyczyni się to do sprawniejszego rozpoznania sprawy, w szczególności, gdy wyznaczanie kolejnych posiedzeń jest zbędne lub napotyka trudności, **zamknięcie rozprawy może nastąpić w drodze postanowienia sądu wydanego na posiedzeniu niejawnym.**

Przed wydaniem postanowienia należy strony uprzedzić o tej możliwości i umożliwić im zabranie głosu w piśmie procesowym, w terminie nie krótszym niż 3 dni.

Postanowienie doręcza się stronom wraz z wyrokiem.

Posiedzenie przygotowawcze - cel posiedzenia przygotowawczego - art. 205⁵ KPC

- § 1. Posiedzenie przygotowawcze służy rozwiązaniu sporu bez potrzeby prowadzenia dalszych posiedzeń, zwłaszcza rozprawy. Jeżeli nie uda się rozwiązać sporu, na posiedzeniu przygotowawczym sporządza się z udziałem stron plan rozprawy, z zastrzeżeniem § 1¹.
- § 1¹. Jeżeli w toku posiedzenia przygotowawczego nie udało się rozwiązać sporu, a zachodzą przesłanki do rozpoznania sprawy w sposób przewidziany w art. 148¹ § 1, przewodniczący wyznacza posiedzenie niejawne.
W takim wypadku przepisu art. 148¹ § 3 nie stosuje się.

Zasady posiedzenia przygotowawczego

- art. 205⁵

- § 2. Posiedzenie przygotowawcze odbywa się **według przepisów o posiedzeniu niejawnym**, z tym, że przepis art. 151 § 2 stosuje się odpowiednio. (możliwość posiedzenia zdalnego) Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozdziału, przewodniczący może prowadzić posiedzenie przygotowawcze w taki sposób, jaki uzna za właściwy, a jeżeli przyczyni się to do osiągnięcia celów tego posiedzenia, przestrzeganie przepisów o posiedzeniach sądu nie jest konieczne.
- § 2¹. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, postanowienia wydane w toku posiedzenia przygotowawczego ogłasza się w obecności stron i nie podlegają one doręczeniu. Protokół posiedzenia przygotowawczego zawiera wymienienie wydanych postanowień i stwierdzenie, czy zostały ogłoszone.

Plan rozprawy.

Plan rozprawy zawiera rozstrzygnięcia co do wniosków dowodowych stron oraz porządek przeprowadzanych na rozprawie dowodów zastępując w tym zakresie postanowienie dowodowe.

W miarę potrzeby plan rozprawy może zawierać:

- 1) dokładne określenie przedmiotów żądań stron, w tym rozmiar dochodzonych świadczeń wraz z należnościami ubocznymi;
- 2) dokładnie określone zarzuty, w tym formalne;
- 3) ustalenie, które fakty i oceny prawne pozostają między stronami sporne;
- 4) terminy posiedzeń i innych czynności w sprawie;
- 5) ~~harmonogram rozprawy, czyli kolejność i termin przeprowadzenia dowodów oraz roztrząsania wyników postępowania dowodowego;~~
- 6) termin zamknięcia rozprawy lub ogłoszenia wyroku;
- 7) rozstrzygnięcia co do innych zagadnień, o ile są niezbędne do prowadzenia postępowania.

Plan rozprawy – procedura tworzenia art. 205¹⁰.

- § 1. Projekt planu rozprawy podpisany przez obecne strony **sąd zatwierdza postanowieniem**. Odmowę złożenia przez stronę podpisu na projekcie planu rozprawy odnotowuje się w protokole
- § 2. Sąd odmawia zatwierdzenia projektu planu rozprawy, jeżeli uzna, że nie przyczyni się on do sprawnego rozpoznania sprawy lub wyjaśnienia wszystkich spornych okoliczności.
- § 3. W razie sporu co do poszczególnych zagadnień objętych planem rozprawy, odmowy złożenia przez stronę podpisu na projekcie planu rozprawy lub w razie braku podstaw do zatwierdzenia projektu planu rozprawy, **sąd postanowieniem sporządza plan rozprawy przez spisanie odrębnej sentencji**.
- § 4. Na postanowienie sądu w przedmiocie zatwierdzenia lub sporządzenia planu rozprawy **zażalenie nie przysługuje**. Przepis art. 162 stosuje się.

Plan rozprawy – art. 205¹⁰.

- § 5. Plan rozprawy sporządzony w sposób przewidziany w § 1 lub § 3 stanowi załącznik do protokołu posiedzenia przygotowawczego i podlega wykonaniu z chwilą wydania postanowienia przez sąd.

- § 6. Plan rozprawy z urzędu doręcza się stronom, a jego doręczenie zastępuje zawiadomienie o terminach objętych nim posiedzeń i innych czynności. Jeżeli plan rozprawy zawiera zobowiązanie adresowane do strony, w szczególności do osobistego stawiennictwa lub przedstawienia dokumentu, doręcza się go bezpośrednio stronie, nawet jeśli ustanowiła pełnomocnika. O skutkach tych należy strony pouczyć.

Zamiana planu rozprawy – art. 210¹¹ .

- § 1. Do momentu zamknięcia rozprawy sąd może, **w drodze postanowienia**, zmienić plan rozprawy. Przed wydaniem postanowienia sąd wysłucha strony, informując je jednocześnie o zakresie zamierzonej zmiany.
- § 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, na zgodny wniosek stron przeprowadza się kolejne posiedzenie przygotowawcze. Nie dotyczy to sytuacji, gdy zmiana planu rozprawy obejmuje jedynie wyznaczenie nowych terminów przesłuchania świadków, biegłych lub stron. Przepis art. 162 stosuje się.
- § 3. W razie istotnej potrzeby można sporządzić nowy plan rozprawy. W takim przypadku przeprowadzenie kolejnego posiedzenia przygotowawczego jest obowiązkowe. Czynności dokonane na podstawie poprzedniego planu rozprawy zachowują moc, chyba że sąd postanowi inaczej.
- § 4. Zmiana planu rozprawy lub wyznaczenie kolejnego posiedzenia przygotowawczego nie powoduje otwarcia terminu do zgłaszania nowych twierdzeń i dowodów, chyba że przewodniczący zarządzi inaczej.

Prekluzja dowodowa w postępowaniu przygotowawczym – art. 210¹¹ KPC.

§ 1. Jeżeli wyznaczono posiedzenie przygotowawcze, strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej **do chwili zatwierdzenia planu rozprawy**, chyba że stosownie do art. 205³ § 2 termin ich zgłoszenia upłynął wcześniej.

Twierdzenia i dowody zgłoszone po zatwierdzeniu planu rozprawy podlegają pominięciu, chyba że strona uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynikła później.

Obrona pozwanego w procesie - zarzut potrącenia - art. 203¹

§ 1. Podstawą zarzutu potrącenia może być tylko wierzytelność pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność pozwanego jest niesporna lub uprawdopodobniona dokumentem nie pochodzącym wyłącznie od pozwanego.

Powyższe ograniczenie nie ma zastosowania, jeżeli oświadczenie o potrąceniu dochodzonej pozwem wierzytelności zostało złożone stronie przeciwnej w formie dokumentowej przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu. (UD156)

§ 2. Pozwany może podnieść zarzut potrącenia **nie później, niż przy wdaniu się w spór co do istoty sprawy** albo w **terminie dwóch tygodni od dnia, gdy wierzytelność pozwanego stała się wymagalna.**

§ 3. Zarzut potrącenia może zostać podniesiony **tylko w piśmie procesowym.** Do pisma tego odpowiednio stosuje się przepisy dotyczące pozwu, **z wyjątkiem opłat.**

Zarządzenie wymiany pism procesowych i sądowa prekluzja dowodowa - art. 205³

- § 1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w sprawach zawitych lub obrachunkowych, **przewodniczący może zarządzić** wymianę przez strony pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, terminy, w których pisma należy złożyć i okoliczności, które mają być wyjaśnione.
- § 2. Przewodniczący może zobowiązać stronę, by w piśmie przygotowawczym podała **wszystkie twierdzenia i dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy pod rygorem utraty prawa do ich powoływania w toku dalszego postępowania**. W takim przypadku twierdzenia i dowody zgłoszone z naruszeniem tego obowiązku **podlegają pominięciu**, chyba że strona wykaże, iż ich powołanie w piśmie przygotowawczym nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynikła później.
- § 3. Późniejsze wyznaczenie **posiedzenia przygotowawczego** nie powoduje otwarcia terminu do zgłaszania nowych twierdzeń i dowodów.
- § 4. Stronę reprezentowaną przez adwokata, radcę prawnego (...) przewodniczący **może zobowiązać do wskazania w piśmie przygotowawczym także podstaw prawnych jej żądań i wniosków**, w miarę potrzeby ograniczając zakres tego wskazania.
- § 5 Przewodniczący zarządza zwrot pisma przygotowawczego złożonego z uchybieniem terminu albo bez zarządzenia**

Dowody z dokumentów złożonych do akt.

Art. 243¹ KPC

Przepisy niniejszego oddziału (dowody z dokumentów) stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiającym ustalenie ich wystawców.

Art. 243² KPC

Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy lub do nich dołączone stanowią dowody **bez wydawania odrębnego postanowienia**.

Pomijając dowód z takiego dokumentu sąd wyda postanowienie

Niepotwierdzona kserokopia i wydruki komputerowe jako dowód w procesie

Dominująca w orzecznictwie jest koncepcja odmawiająca niepotwierdzonym kserokopiom dokumentów jakiegokolwiek mocy dowodowej.

Jeżeli więc strona zaprzecza twierdzeniom przeciwnika popartym wyłącznie taką kopią, niepoświadczoną za zgodność z oryginałem, to okoliczności takich nie można uznać za udowodnione.

Jedynie wtedy, gdy przeciwnik przyznaje lub co najmniej nie zaprzecza treści kserokopii, powinien sąd przyjąć, że dany fakt został wykazany – jako de facto bezsporny.

Posłużenie się niepoświadczoną kserokopią dokumentu może być jednak uzasadnione również wtedy, gdy nie ma innej możliwości ustalenia treści dokumentu, gdyż przedstawienie oryginału lub poświadczonego odpisu jest niemożliwe.

W odniesieniu do wydruków komputerowych sformułowane natomiast zostało stanowisko, że jakkolwiek nie stanowią one dokumentów, jednak mogą być uznane za dowody innego rodzaju, wskazujące na o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku.

Niepotwierdzona kserokopia jako dowód.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., II PK 135/18,

Niepoświadczone **kserokopie** wprowadzicie nie stanowią **dowodów z dokumentów**, o których mowa w [art. 244](#) i [art. 245](#) k.p.c., nie są jednak pozbawione mocy dowodowej, w rozumieniu [art. 232](#) w zw. z [art. 308](#) k.p.c. Dopóki sąd ani strona przeciwna nie zakwestionuje ich i nie zażąda złożenia oryginałów dokumentów, stanowią one jeden ze środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dowody te, jak każde inne, podlegają ocenie sądu na podstawie [art. 233](#) k.p.c.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2015 r., IV CSK 52/15,

Powołane przez stronę dowody z określonych dokumentów załączonych do pozwu lub innego pisma procesowego **w formie niepoświadczonych kserokopii wprowadzicie** nie stanowią dowodów z dokumentów, o których mowa w [art. 244](#) i [art. 245](#) k.p.c., ale nie są jednak pozbawione mocy dowodowej, w rozumieniu [art. 232](#) w zw. z [art. 308](#) k.p.c. Dopóki sąd ani strona przeciwna nie zakwestionuje ich i nie zażąda złożenia oryginałów dokumentów, stanowią one jeden ze środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dowody te, jak każde inne, podlegają ocenie sądu na podstawie [art. 233](#) k.p.c. Dopiero, jeżeli sąd zażąda przedstawienia oryginału dokumentu, strona jak również każda inna osoba, która go posiada, obowiązana jest, zgodnie z [art. 248](#) k.p.c., przedstawić oryginał. Obowiązek złożenia oryginału dokumentu powstaje dla strony, która powołuje się na dokument, także w sytuacji wskazanej w [art. 129 § 1](#) k.p.c., a więc wtedy, gdy strona przeciwna zażądała złożenia oryginału dokumentu.

Wydruki komputerowe jako dowód.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 lutego 2019 r., [I ACa 767/18](#),

Wydruki komputerowe mogą stanowić inny środek dowodowy, pozwalający na czynienie na ich podstawie ustaleń faktycznych. Nie wiąże się ono z domniemaniami, jakie towarzyszą dokumentom (art. 244 k.p.c. i art. 245 kpc), jednakże świadczą one o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku.”

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 lipca 2018 r., [VII AGa 976/18](#),

Powodowie załączyli do pozwów uzyskane z internetu wydruki fragmentu "Regulaminu sklepu internetowego (...)", obejmujące kwestionowane postanowienie. Wydruki te nie stanowią dokumentów w rozumieniu art. 244-257 k.p.c., albowiem zgodnie z treścią art. 243(1) k.p.c. "Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiającących ustalenie ich wystawców." Jednakże zdaniem Sądu Apelacyjnego, począwszy od dnia 8 września 2016 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny wydruki te należy traktować jako dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243(1) k.p.c.”.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2016 r., [I ACa 590/16](#):

"Sam fakt, że przybierający postać pisemną wydruk e - maila nie spełnia warunków dokumentu określonego w art. 244 i 245 k.p.c. nie oznacza, że nie może on stanowić *dowodu* w sprawie. Wiadomość e - mailowa zawarta w wydruku komputerowym nie jest dokumentem w rozumieniu art. 244 i 245 k.p.c., może zostać uznana za "innych środek dowodowy" w rozumieniu 309 k.p.c. Dopuszczalne jest zatem skorzystanie z każdego źródła informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jeśli tylko nie jest to sprzeczne z przepisami prawa."

Wydruki komputerowe jako dowód.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 maja 2018 r., V ACa 392/17,

„Art. 309 k.p.c. może mieć zastosowanie także do niepodpisanych wydruków komputerowych. Należy wskazać, że powyższe wydruki komputerowe w postaci wykazów operacji dokonanych na rachunku pozwanego należy ocenić przez pryzmat art. 308 i 309 k.p.c. Wydruki komputerowe są bowiem "innym środkiem dowodowym" o którym mowa w art. 308 i art. 309 k.p.c., gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty. Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym (korespondencji e-mailowej) jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, to należy przyjąć, że przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. *Dowody* te jak każde inne podlegają ocenie zgodnie z art. 233 k.p.c. W tym zakresie skarżący również nie zgłosili zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c.”

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 stycznia 2017 r., I ACa 2111/15:

"Przepis art. 308 k.p.c. wyróżnia kategorię *dowodów* z urządzeń utrwalających albo przenoszących obrazy lub dźwięki, zaś katalog środków dowodowych o tym charakterze ma charakter otwarty. Ustawodawca wylicza przykładowe *dowody*, które powszechnie dzieli się na dwie grupy - *dowody* wizualne, tj. zawierające informacje postrzegane za pomocą wzroku (*dowód* z filmu, telewizji, fotokopii, fotografii, planów i rysunków), jak również *dowody* audialne, tj. zawierające informacje postrzegane za pomocą słuchu (płyty, taśmy dźwiękowe). Wydruki komputerowe mogą stanowić *dowód* w postępowaniu cywilnym, stanowią bowiem "inny środek dowodowy", o którym mowa w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c. Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, to należy przyjąć, że przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. Okoliczność, że tego typu *dowody* mogą być z łatwością modyfikowane, nie pozbawia ich mocy dowodowej."

Dowody z innych dokumentów niż pisemne.

Przeprowadzenie dowodu z innych dokumentów (dokumentów nietekstowych albo dokumentów tekstowych, które nie zachowują wymogów formy pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej) **następuje w sposób wskazany w art. 308 KPC, a więc poprzez odpowiednie stosowanie przepisów o dowodzie z oględzin oraz dowodów z dokumentów.**

Odnosić się to będzie w szczególności do takich typów dokumentów, niemieszczących się w zakresie art. 243¹ KPC, jak: wydrukowane zdjęcia, rysunki, plany, taśmy dźwiękowe, wiadomości tekstowe, w tym SMS-y, których wystawcy nie można zidentyfikować, czy zawarte na dowolnych nośnikach pliki graficzne, pliki dźwiękowe lub inne pliki zawierające treści multimedialne.

Podstawy pominięcia dowodów - art. 235² KPC

Sąd może w szczególności **pomiąć dowód**:

1. którego przeprowadzenie wyłącza przepis KPC;
2. mający wykazać fakt bezsporny, nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy lub udowodniony zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
3. nieprzydatny do wykazania danego faktu;
4. niemożliwy do przeprowadzenia;
5. zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania;
6. gdy wniosek strony nie odpowiada wymogom artykułu poprzedzającego, a strona mimo wezwania nie usunęła tego braku.

§ 2. Pomijając dowód **sąd wydaje postanowienie**, w którym **wskazuje jego podstawę prawną**.

Zastrzeżenia do protokołu – art. 162 KPC

Art. 162. Strona powinna zwrócić uwagę sądu na uchybienie przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu.

Zastrzeżenie można zgłosić najpóźniej na kolejnym posiedzeniu.

Stronie, reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego (...) która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na to uchybienie w dalszym toku postępowania, Skutku tego nie niweczy wypowiedzenie lub cofnięcie pełnomocnictwa.

Przepisu § 2 nie stosuje się gdy chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu lub gdy strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy.

Zeznania świadków na piśmie.

Art. 271¹. Świadek składa **zeznanie na piśmie**, jeżeli sąd tak postanowi. W takim przypadku świadek składa przyrzeczenie przez podpisanie tekstu przyrzeczenia. Świadek obowiązany jest złożyć tekst zeznania w sądzie w terminie wyznaczonym przez sąd.

Przepisy:

- art. 165 § 2 (wysłanie pisma pocztą),
- art. 274 § 1 (grzywna za brak złożenia zeznań) i
- art. 276 (grzywna za odmowę odpowiedzi na pytanie) stosuje się odpowiednio.

Uwaga 275 KPC nie zostało wymienione, czy zatem świadek ma możliwość usprawiedliwienia niezłożenia zeznań na piśmie i wnioskowania o uchylenie grzywny???

Problemy z przesłuchaniem świadków na piśmie

1. Brak określonych ustawowo przesłanek przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka na piśmie, powodująca różną praktykę w różnych sądach.
2. Praktyczny brak możliwości stwierdzenia autentyczności, samodzielności i wiarygodności zeznań świadka złożonych na piśmie.
3. Brak jednoznacznych ustawowych wytycznych co do formy zadawania pytań na piśmie świadkowi (czy w treści postanowienia czy w piśmie dodatkowym).
4. Brak możliwość zadawania pytań spontanicznych w czasie przesłuchania świadka.
5. Brak jednoznacznej ustawowej regulacji odpowiadającej na pytanie czy istnieje możliwość przesłuchania stron na piśmie.

Postanowienie o dopuszczeniu dowodu.

Podstawą pisemnej formy zeznań jest postanowienie sądu, które musi określać nie tylko fakty, które świadek ma zrelacjonować (kwestie, które powinien – zgodnie ze swoją wiedzą – wyjaśnić), ale też sposób i termin złożenia zeznań.

Postanowienie może być wydane tak na rozprawie jak i na posiedzeniu niejawnym.

- Postanowienie wydane na rozprawie podlega doręczeniu jedynie świadkowi.
- Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym doręcza się zarówno stronom (pełnomocnikom przez publikację w Portalu Informacyjnym) jak i świadkowi.

Postanowienie musi zawierać elementy określone w art. 236 KPC, a więc zarówno dane świadka, jak i szczegółowy opis faktów, co do których ma zostać złożone zeznanie. Musi także zawierać termin do złożenia pisemnych zeznań.

Pytania stron do świadka

Z uwagi na specyfikę sposobu przeprowadzenia (odebrania) zeznań pisemnych (których podstawą jest wyłącznie postanowienie sądu) należy rozważyć uzyskanie od stron pytań, które mają być skierowane do świadka.

Pytania stron w trakcie zeznania na rozprawie mogą dotyczyć zarówno faktów, jakie mają być dowodzone, jak i sfery kontroli wiarygodności i mocy dowodowej dowodu z zeznań świadka (np. dotyczyć źródła wiedzy, związków między świadkiem i stroną lub innymi świadkami itp.).

Nie można wykluczyć dopuszczalności zadawania takich pytań także świadkowi składającemu zeznanie pisemne. Granice dopuszczalności pytań wyznacza art. 155 § 2 KPC, przewidujący kompetencję przewodniczącego do uchylenia pytań zbytecznych (nieistotnych) lub niewłaściwych.

Pytania stron do świadka

Pytania zadawane świadkowi przez stronę w toku przesłuchania przed sądem podlegają kontroli przewodniczącego. W tym kontekście stosując tę normę odpowiednio, przyjąć należy, że wydając postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań pisemnych, sąd – po uzyskaniu od stron pytań jakie należy zadać świadkowi – powinien polecić przesłuchiwanemu udzielenie odpowiedzi wyłącznie na te pytania, które nie są zbyteczne lub niewłaściwe w rozumieniu art. 155 § 2 KPC.

Pytania do świadka mogą zostać zawarte w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu jak i w piśmie dodatkowym skierowanym do świadka, dołączonym do postanowienia.

Prezentowane jest także stanowisko odmienne mówiące, że wyłącznym dokumentem, do którego odnieść się powinien świadek, jest postanowienie sądu, które wyznacza obowiązki świadka i może stanowić źródło odpowiedzialności za uchylenie się od obowiązku złożenia zeznań.

Termin do złożenia zeznań.

W postanowieniu należy określić termin do złożenia przez świadka zeznań na piśmie.

Termin złożenia zeznań jest terminem sądowym, może więc podlegać przedłużeniu na wniosek świadka, na podstawie odpowiednio stosowanego art. 166 KPC.

Z uwagi na jego specyfikę (adresatem terminu jest świadek, a nie strona) nie będą znajdowały zastosowania przepisy o przywróceniu terminu, które dotyczą czynności procesowej strony dokonanej z uchybieniem terminu.

Zaniechanie złożenia zeznań w wyznaczonym terminie jest natomiast sankcjonowane przez odpowiednio stosowany art. 274 KPC.

Pouczenie świadka.

Doręczając świadkowi postanowienie, należy go pouczyć o sposobie wykonania postanowienia, a więc o konieczności udzielenia odpowiedzi na pytania zawarte w tezie dowodowej na piśmie opatrzonym własnoręcznego podpisu pod tekstem zeznania. Sąd powinien też pouczyć o skutkach niezłożenia zeznań w terminie i nieuzasadnionej odmowy złożenia zeznań albo odpowiedzi na pytania (art. 274 i art. 276 KPC). Za niezbędne uznać też należy odpowiednie pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, a także o prawie do odmowy zeznań i odmowy udzielenia odpowiedzi na pytania.

Do postanowienia należy dołączyć tekst przyrzeczenia z informacją o obowiązku jego podpisania i odesłania do sądu wraz z pisemnym zeznaniem. Jest zasadnym by świadek odrębnie własnoręcznym podpisem potwierdził także zapoznanie się z pouczeniami dotyczącymi odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań i o prawie do odmowy zeznań oraz udzielania odpowiedzi na pytania.

Odmowa zeznań.

Jeśli świadek może odmówić zeznań lub udzielenia odpowiedzi na pytania, to odmowa powinna nastąpić przez złożenie (w terminie wyznaczonym na sporządzenie zeznania) pisemnego oświadczenia o skorzystaniu z tego prawa. O sposobie wykonania prawa do odmowy zeznań (odpowiedzi na pytania) także należy pouczyć świadka.

Zaniechanie złożenia zeznań pomimo dwukrotnego ukarania grzywną powinno powodować zarządzenie doprowadzenia świadka i przesłuchanie go przed sądem.

Nieuzasadniona odmowa złożenia zeznań skutkuje odpowiedzialnością zgodnie z art. 276 KPC. Przed nałożeniem sankcji sąd jednak powinien wysłuchać strony, co do zasadności odmowy, zatem nałożenie grzywny powinno nastąpić po umożliwieniu stronom wypowiedzenia się co do tej kwestii (choćby w formie pism procesowych).

W przypadku uznania odmowy zeznań (odpowiedzi na pytania) za nieuzasadnioną, sąd powinien ponownie wezwać świadka do złożenia zeznań. Wydaje się, że – co do zasady – bezcelowe stanie się ponawianie wezwania do złożenia zeznań pisemnych i sąd powinien w takiej sytuacji wezwać świadka na rozprawę.

Zapoznanie strony z pisemnymi zeznaniami świadka.

Po złożeniu pisemnego zeznania przez świadka należy umożliwić stronom odniesienie się do wyniku tego dowodu.

Zeznania składane są w jednym egzemplarzu do akt sprawy. Z treści regulacji nie wynika, aby podlegały one doręczeniu stronom, zatem strony powinny zapoznać się z tym dowodem w aktach (względnie żądać wydania im odpisu lub kopii dokumentu).

Sąd powinien poinformować strony o złożeniu zeznań przez świadka najpóźniej na rozprawie następującej po złożeniu zeznań. Względy pragmatyczne uzasadniałyby przesłanie takiej informacji jeszcze przed rozprawą, aby strony mogły zapoznać się z wynikami tego dowodu, przygotować swoje stanowisko procesowe i przedstawić je na rozprawie.

Dobra praktyką jest przesłanie stronom (pełnomocnikom) kopii zeznań świadka złożonych na piśmie.

Przesłuchanie świadka na rozprawie.

Zgodnie z art. 210 § 3 KPC roztrząsanie wyników postępowania dowodowego następuje na rozprawie. Najpóźniej więc na rozprawie strony powinny przedstawić swoją ocenę wiarygodności i mocy dowodowej zeznań pisemnych. Nie można również wykluczyć, że po odebraniu zeznań pisemnych sąd uzna samodzielnie lub wskutek stanowisk stron, że zachodzi potrzeba osobistego przesłuchania świadka na rozprawie, np. z uwagi na rozbieżności między jego zeznaniem a treścią pozostałego materiału dowodowego, czy też inne względy podważające rzetelność lub kompletność zeznania pisemnego. Podstawą prawną takiej czynności będzie art. 241 KPC.

Konfrontacja. W przypadku składania sprzecznych zeznań pisemnych przez świadków możliwe jest też przeprowadzenie konfrontacji na rozprawie (art. 272 KPC). Ponieważ istotą konfrontacji jest przeciwstawienie sobie zeznających sprzecznie osób, niemożliwe jest poprzestanie w takim przypadku na "konfrontacji" zeznań pisemnych świadków i konieczne będzie wezwanie świadków zeznających sprzecznie na rozprawę.

Czy zeznania świadka w jednym postępowaniu, mogą zostać wykorzystane w innym postępowaniu?

Strona nie może złożyć pisma z zeznaniami świadka na piśmie złożonymi w innej sprawie. Pismo takie może jedynie służyć podważaniu zeznań już złożonych w sprawie lub uzasadnieniu powołania świadka w rozpoznawanej sprawie.

Podstawą pisemnej formy zeznań świadka w trybie art.271 (1) KPC jest postanowienie sądu, które musi określać nie tylko fakty o jakich świadek ma zeznawać ale także sposób i termin złożenia zeznań.

Postanowienie podlega doręczeniu świadkowi.

Niedopuszczalne jest "zatwierdzenie" przez sąd – postanowieniem wydanym *ex post* – "zeznań,, świadka, który dopiero na podstawie postanowienia sądu zostanie w sprawie powołany, a składanych przez stronę procesu (np. jako załącznik do pozwu).

W jaki sposób można kwestionować złożone przez świadka zeznania na piśmie?

- W przypadku rozbieżności między zeznaniem świadka a treścią pozostałego materiału dowodowego czy innych okoliczności podważających wiarygodność lub kompletność zeznania pisemnego, sąd może uznać sam na skutek stanowisk stron, że zachodzi potrzeba przesłuchania świadka na rozprawie,
- sąd może ponownie przesłuchać świadka - podstawą będzie art. 241 KPC

Pełnomocnik może kwestionować złożone przez świadka zeznania na piśmie bądź na rozprawie (jeśli taka zostanie wyznaczona), bądź składając pismo procesowe.

Może też uczynić to na etapie postępowania apelacyjnego w zarzutach apelacyjnych.

Wysłuchanie stron w procesie – oświadczenie złożone na piśmie.

Art. 226¹ KPC

Ilekroć ustawa przewiduje wysłuchanie stron lub innych osób, stosownie do okoliczności może się to odbyć poprzez:

- 1) wezwanie stron do złożenia odpowiednich oświadczeń na posiedzeniu albo
- 2) wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska:
 - a) w piśmie procesowym, lub
 - b) za pomocą środków porozumiewania się na odległość, o ile dają one pewność co do osoby składającej oświadczenie”;

Czy można przesłuchać strony na piśmie?

Art. 304 KPC ostatnie zdanie - „... do przesłuchania stron i składania przyrzeczenia stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące świadków, z wyjątkiem przepisów o środkach przymusu

Biegli.

Art. 280. [Odmowa przyjęcia obowiązku przez biegłego]

Osoba wyznaczona na biegłego może nie przyjąć włożonego na nią obowiązku z przyczyn, jakie uprawniają świadka do odmowy zeznań, a ponadto z powodu przeszkody, która uniemożliwia jej wydanie opinii.

Projekt UD156

Dotychczasową treść oznacza się jako § 1, po którym dodaje się § 2 w brzmieniu:

§ 2. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia wysokości kosztów opinii lub terminu jej sporządzenia, albo pozwoli to na usprawnienie postępowania, sąd może umożliwić wskazanej osobie, jeszcze przed wyznaczeniem jej na biegłego, zapoznanie się w niezbędnym zakresie z aktami sprawy.

Biegli – wynagrodzenie.

Art. 288. [Wynagrodzenie biegłego]

§ 1. Biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo w sądzie i wykonaną pracę oraz zwrotu wydatków.

§ 2. Przewodniczący może przyznać biegłemu zaliczkę na poczet wydatków.

§ 3. Jeżeli opinia jest niepełna lub niejasna, o przyznaniu wynagrodzenia i zwrotu wydatków rozstrzyga się po jej uzupełnieniu lub wyjaśnieniu.

Projekt UD156

§ 3. Sąd może zarządzić, że przyznanie wynagrodzenia i zwrot wydatków nastąpią po uzupełnieniu lub wyjaśnieniu opinii, jeżeli uzna, że jest ona niezrozumiała, zawiera sprzeczności lub istotne braki. Na postanowienie sądu zażalenie nie przysługuje.

Doręczanie postanowień i uzasadnień

projekt zmiany art. 357 KPC - UD156

- § 2² Pozwanemu **nie doręcza się postanowienia o odrzuceniu pozwu lub umorzeniu postępowania** wydanego przed wysłaniem mu odpisu pozwu, chyba że pozostawałoby to w sprzeczności z jego uzasadnionym interesem.
- § 2³. **Podlegające zaskarżeniu postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd może doręczyć z uzasadnieniem**, jeżeli pozwoli to na usprawienie postępowania lub jeżeli postanowienie dotyczy przyznania zwrotu kosztów osobie niebędącej stroną. W takim przypadku postanowienie z uzasadnieniem doręcza się wszystkim stronom i osobom zainteresowanym.
- § 3. O ile przepis szczególny nie nakazuje doręczyć z urzędu postanowienia z uzasadnieniem, uzasadnienie sporządza się w terminie tygodnia od dnia wpływu do właściwego sądu wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, a jeżeli wniosek był dotknięty brakami - od dnia usunięcia tych braków.

Czy wniosek o uzasadnienie postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów podlega opłacie.

Czy wniosek o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych i doręczenie tego postanowienia wraz z uzasadnieniem podlega opłacie stałej w wysokości 100 zł, o której mowa w art. 25b ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych?

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2021 r. – III CZP 49/20
Od wniosku o doręczenie orzeczenia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych z uzasadnieniem nie pobiera się opłaty stałej w kwocie 100 złotych (art. 25b ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

III CZP 45/22

Czy w związku z uchycieniem art. 369 § 2 k.p.c. ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469) i w związku z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności - wskazana w art. 328 § 4 k.p.c. przesłanka odrzucenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem z powodu jego niedopuszczalności obejmuje swoim zakresem również złożenie takiego wniosku w dniu ogłoszenia wyroku, ale przed godziną jego publikacji?

Sąd Najwyższy postanowił przekazać zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

III PZP 6/20

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2021 r.

1. zażalenie na postanowienie o odmowie uzasadnienia wyroku oraz jego doręczenia **rozpoznaje sąd drugiej instancji** (art. 394 § 1 w związku z art. 3941a § 1 pkt 7 i art. 3941b k.p.c.);
2. **odpis wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem nie podlega doręczeniu w trybie określonym w art. 132 § 1 k.p.c.** także po wejściu w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie KPC.

Postępowania odwoławcze.

Zażalenie pionowe – art. 394 § 1 KPC

Zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, których przedmiotem jest:

- 1) zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy (pozwu pozornego)
 - 2) zwrot pozwu;
 - 3) odmowa odrzucenia pozwu;
 - 4) przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu albo podjęcie postępowania w innym trybie;
 - 5) zawieszenie postępowania i odmowa podjęcia zawieszzonego postępowania.
- 5a) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa,
- 6) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, zwrot opłaty lub obciążenie kosztami sądowymi - jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy.

Zażalenie pionowe w postępowaniu egzekucyjnym art. 767⁴ KPC - UD156

Art. 767⁴ (postępowanie egzekucyjne) wprowadza się następujące zmiany:

§ 1¹. Zażalenie rozpoznaje sąd, który wydał zaskarżone postanowienie w składzie trzech sędziów, orzekając jako sąd drugiej instancji. Przepis art. 394^{1a} § 3 stosuje się.

§1². Zażalenie na postanowienie:

- 1) którego przedmiotem są czynności w sprawach wymienionych w art. 759 § 1¹ pkt 4 – 6;
- 2) wydane w wyniku rozpoznania zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości;
- 3) wydane na podstawie art. 1037 § 1
- rozpoznaje sąd okręgowy.

§ 1³. Sąd, o którym mowa w § 1¹ zdanie pierwsze, może przekazać zażalenie do rozpoznania sądowi wyższego rzędu, jeżeli przemawia za tym waga zaskarżonego orzeczenia lub jego precedensowy charakter. Sąd wyższego rzędu w razie stwierdzenia braku podstaw do rozpoznania zażalenia zwraca sprawę sądowi właściwemu.

Zażalenie do innego składu sądu pierwszej instancji – art. 394^{1a} KPC (poziome) – UD156

- 1) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;
- 2) oddalenie opozycji przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego oraz niedopuszczenie interwenienta do udziału w sprawie wskutek uwzględnienia opozycji;
- 3) rygor natychmiastowej wykonalności;
- 4) wstrzymanie wykonania prawomocnego orzeczenia do czasu rozstrzygnięcia skargi o wznowienie postępowania;
- 5) stwierdzenie prawomocności orzeczenia;
- 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę, zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka oraz odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia;
- 7) odmowa uzasadnienia orzeczenia oraz jego doręczenia;
- ~~8) sprostowanie lub wykładnia orzeczenia albo ich odmowa;~~
- 9) zaliczki, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora, kuratora ustanowionego dla strony w danej sprawie i należności świadka, a także koszty przyznane w nakazie zapłaty, jeżeli nie wniesiono środka zaskarżenia od nakazu
- 10) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego;
- 11) zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem;
- 12) odrzucenie zażalenia;
- 13) odrzucenie skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

~~–zabezpieczenia~~

Zażalenie do innego składu sądu drugiej instancji – art. 394² KPC – UD156

- 1) odrzucenie apelacji,
 - 2) odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie,
 - 3) oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego,
 - 4) zwrot kosztów procesu, o ile nie wniesiono skargi kasacyjnej,
 - 4¹) wynagrodzenie biegłego
 - 5) zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,
 - 6) skazanie świadka, biegłego, strony, jej pełnomocnika oraz osoby trzeciej na grzywnę,
 - 7) zarządzenie przymusowego sprowadzenia i aresztowania świadka,
 - 8) odmowa zwolnienia świadka i biegłego od grzywny i świadka od przymusowego sprowadzenia
- z wyjątkiem postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji.

Jaki sąd rozpoznaje zażalenie niewymienione w art. 394 KPC ?

Ustawodawca nie określił jaki sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie niewymienione w art. 394 KPC ani 394 (1a) KPC

- np. art. 510 KPC – odmowa dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze uczestnika w postępowaniu nieprocesowym.

Jaki sąd rozpoznaje zażalenie ???

Rozpoznanie zażalenia niewymienionego w art. 394 ani w art. 394^{1a} KPC

UD156

Art. 394 § 4.

Jeżeli przepis szczególny przewiduje, że stronie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu i nie określa przy tym, jaki sąd ma je rozpoznać zażalenie rozpoznaje sąd drugiej instancji.

Odrzucenie zażalenia poziomego

- art. 394^{1a} §1¹ KPC – UD156

§ 1¹ Sąd, który wydał zaskarżone postanowienie w składzie jednego sędziego, przed przekazaniem zażalenia do innego składu tego sądu, odrzuca zażalenie spóźnione, nieopłacone lub z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zażalenie, którego braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie.

Skutkiem zmiany będzie przeprowadzenie postępowania „międzyinstancyjnego” przez sędziego, który wydał zaskarżone postanowienie w przypadku zażalenia poziomego.

Art. 395 KPC – postępowanie międzyinstancyjne przy zażaleniu pionowym Projekt UD 156

§ 1. W przypadku wniesienia zażalenia sąd pierwszej instancji niezwłocznie przedstawia je wraz z aktami sądowi właściwemu do jego rozpoznania, chyba że zażalenie jest niedopuszczalne. W takim przypadku sąd, który wydał zaskarżone postanowienie odrzuca zażalenie w składzie jednego sędziego.

§ 1¹. Strona przeciwna może wnieść odpowieź na zażalenie w terminie tygodnia od dnia doręczenia zażalenia, a w przypadkach gdy ustawa przewiduje doręczenie zaskarżonego postanowienia tylko jednej ze stron - od dnia wniesienia zażalenia.

§ 2. Jeżeli zażalenie zarzuca nieważność postępowania lub jest oczywiście uzasadnione, sąd, który wydał zaskarżone postanowienie może, nie przesyłając akt sądowi drugiej instancji, uchylić zaskarżone postanowienie i w miarę potrzeby sprawę rozpoznać na nowo. Od ponownie wydanego postanowienia przysługują środki odwoławcze na zasadach ogólnych.

Skarga na postanowienie referendarza.

III CZP 26/20 - Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2021 r.
Skarga na postanowienie referendarza sądowego oddalające wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych, której wniesienie nie zostało poprzedzone złożeniem wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, nie podlega z tej przyczyny odrzuceniu (art. 398(22) § 2 k.p.c.).

UD156 - Art. 398²² § 2 otrzymuje brzmienie:

Skargę wnosi się do sądu, w którym referendarz sądowy wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia. Jeżeli orzeczenie doręczono bez uzasadnienia, a strona wniosła o jego sporządzenie, termin do wniesienia skargi zaczyna biec od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Uzasadnienie postanowień w postępowaniu egzekucyjnym.

w art. 766¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym sąd uzasadnia z urzędu i doręcza wraz z uzasadnieniem, gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Badanie przedawnienia w postępowaniu egzekucyjnym odmowa nadania klauzuli wykonalności - art. 782¹ KPC.

Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności jeżeli:

- 1) w świetle okoliczności sprawy jest oczywiste, że wniosek jest sprzeczny z prawem albo zmierza do obejścia prawa.
- 2) ~~z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem wykonawczym roszczenie uległo przedawnieniu, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.~~

w art. 782¹ w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- 2) z okoliczności sprawy i treści tytułu egzekucyjnego wynika, że objęte tytułem egzekucyjnym roszczenie uległo przedawnieniu, chyba że wierzyciel przedstawi dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia; sąd nie bada przedawnienia odsetek wymagalnych po powstaniu tytułu egzekucyjnego.

Badanie przedawnienia w postępowaniu egzekucyjnym – odmowa wszczęcia egzekucji.

Art. 804 § 1 KPC

Organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym

Art. 804 § 2 otrzymuje brzmienie:

§ 2. Jeżeli z treści tytułu wykonawczego wynika, że termin przedawnienia dochodzonego roszczenia upłynął, a wierzyciel nie przedłożył dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 1¹, (**dokument, z którego wynika, że doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia**) organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wierzyciela do uzupełnienia braków wniosku.

Powyższe nie dotyczy przedawnienia odsetek wymagalnych po powstaniu tytułu wykonawczego.

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

Badanie przejścia uprawnień – art. 804² KPC.

§ 1 Jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego uprawnienie przeszło na inną osobę, osoba ta może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi na podstawie tego tytułu, jeżeli wykaże przejście uprawnienia dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

§ 2 otrzymuje brzmienie:

W przypadku niezłożenia przez wnioskodawcę dokumentów, o których mowa w § 1, organ egzekucyjny odmawia wszczęcia egzekucji bez wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia braków wniosku.

Ograniczenie przejścia uprawnień.

Art. 804³.

Przepisy art. 804¹ (wstąpienie do postępowania egzekucyjnego) oraz art. 804² § 1 (wszczęcie egzekucji przez następcę prawnego) nie mają zastosowania, jeżeli:

- z przedłożonych przez wierzyciela dokumentów wynika, że przeniesienie uprawnienia ma charakter warunkowy, albo
- nastąpiło na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek dłużnika – art. 825 KPC.

Art. 825. [Umorzenie sądowego postępowania egzekucyjnego na wniosek]

Organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek:

1) jeżeli tego zażąda wierzyciel; jednakże w sprawach, w których egzekucję wszczęto z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu, wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania wymaga zgody sądu lub uprawnionego organu, który zażądał wszczęcia egzekucji;

1¹) gdy zażąda tego dłużnik, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji roszczenie objęte tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu, a wierzyciel nie wykaże, że nastąpiło zdarzenie, wskutek którego bieg terminu przedawnienia został przerwany;

gdy zażąda tego dłużnik, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji roszczenie objęte tytułem wykonawczym uległo przedawnieniu, a wierzyciel **nie wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że przed tą datą nastąpiło zdarzenie, wskutek którego bieg terminu przedawnienia został przerwany;**”;

4) jeżeli wierzyciel jest w posiadaniu zastawu zabezpieczającego pełne zaspokojenie egzekwowanego roszczenia, chyba że egzekucja skierowana jest do przedmiotu zastawu;

Postępowanie z udziałem konsumentów

Projekt UD156

Art. 458¹⁴

- § 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się w sprawach o roszczenia konsumenta przeciwko przedsiębiorcy oraz o roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi.
- § 2. W sprawach rozpoznawanych według przepisów niniejszego działu przepisy o innych postępowaniach odrębnych stosuje się w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z przepisami niniejszego działu.
- § 3. Przepisy niniejszego działu stosuje się, choćby przedsiębiorca będący stroną postępowania zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.
- § 4. W sprawach rozpoznawanych według przepisów działu niniejszego konsument może wytoczyć powództwo również przed sąd właściwy dla miejsca swojego zamieszkania. Nie dotyczy to spraw, w których właściwość sądu jest wyłączna.

Art. 458¹⁵ - prekluzja

- § 1. Przedsiębiorca będący powodem obowiązany jest powołać wszystkie twierdzenia i dowody w pozwie, a będący pozwanym - w odpowiedzi na pozew.
- § 2. Stronie będącej przedsiębiorcą udziela się pouczenia o treści § 1 i 4, jeżeli nie jest zastępowana przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej. Pouczenia udziela się powodowi niezwłocznie po wniesieniu pozwu, a pozwanemu - wraz z doręczeniem odpisu pozwu.
- § 3. Doręczając stronie będącej przedsiębiorcą pouczenia, o których mowa w § 1 i 4, **przewodniczący wzywa** stronę, by w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż tydzień, powołała wszystkie twierdzenia i dowody.
- § 4. Twierdzenia i dowody powołane z naruszeniem § 1-3 podlegają pominięciu, chyba że strona będąca przedsiębiorcą uprawdopodobni, że ich powołanie nie było możliwe albo że potrzeba ich powołania wynikła później. W takim przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym ich powołanie stało się możliwe lub wynikła potrzeba ich powołania.

Art. 458¹⁶

Jeżeli strona będąca przedsiębiorcą przed wytoczeniem powództwa zaniechała próby dobrowolnego rozwiązania sporu, uchyliła się od udziału w niej lub uczestniczyła w niej w złej wierze i przez to przyczyniła się do zbędnego wytoczenia powództwa lub wadliwego określenia przedmiotu sprawy, niezależnie od wyniku sprawy sąd może obciążyć tą stroną kosztami procesu w całości lub części, a w uzasadnionych przypadkach nawet podwyższyć je, jednak nie więcej niż dwukrotnie

UD156 zmiana przepisów przejściowe postępowanie nakazowe i upominawcze – art. 11

Sprawy:

- 1) w których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym,
- 2) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w postępowaniu nakazowym,
- 3) wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznawane w elektronicznym postępowaniu upominawczym,

do czasu zakończenia postępowania w danej instancji podlegają rozpoznaniu zgodnie z przepisami części pierwszej księgi pierwszej tytułu VII działu V ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Dziękuję za uwagę. 😊